

УДК 378.016:[373.2:159.946.4]

Руденко Ю. А.ORCID ID <http://orcid.org/0000-0002-9253-0679>

Доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти,
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»,
(Одеса, Україна) E-mail: rudenkoj@gmail.com

Галятовська К. С.

Аспірантка кафедри теорії і методики дошкільної освіти,
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»,
(Одеса, Україна) E-mail: ekaterins.moroz@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ МОВНОГО ПОРТФОЛІО ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЕВО-ТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Мета роботи полягає у висвітленні сутності методики використання мовного портфоліо як одного із засобів формування мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти та обґрунтуванні методичної доцільності використання мовного портфоліо як ефективного засобу у формуванні мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Методологія дослідження ґрунтується на висвітленні методологічних підходів до мовної освіти майбутніх вихователів: культурологічного та компетентнісного. Мовне портфоліо у дослідженні визначається як складова методичного супроводу формування мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, що сприяє: підвищенню мотивації до мовної освіти /самоосвіти, мовного розвитку / саморозвитку; формуванню оцінно-контрольних дій майбутніх вихователів (оцінка, самооцінка, взаємооцінка мовленнєвої діяльності); застосуванні нових інформаційних, інформаційно-комунікаційних технологій в мовній та професійно-мовленнєвій освіті (створення електронного портфоліо, унормування мовного портфоліо у вигляді сайту тощо) майбутніх вихователів; ефективній організації самостійної діяльності майбутніх вихователів з оволодіння професійно-мовленнєвими знаннями, вміннями та навичками та формування на їх основі професійно-мовленнєвої компетентності.

Наукова новизна. У дослідженні вперше: обґрунтовано доцільність використання мовного портфоліо, як засобу формування мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти; визначено сутність поняття «мовне портфоліо майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти»; визначено функції мовного портфоліо в мовній освіті майбутніх вихователів; презентовано складники мовного портфоліо майбутніх вихователів.

Висновки. У висновках висвітлено доцільність, актуальність, дієвість, методичну, психологічну, педагогічну, лінгвістичну, лінгводидактичну цінність мовного портфоліо у формуванні мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. У статті презентовано результати експериментального дослідження з використання мовного портфоліо у формуванні мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Перспективу подальших наукових розвідок з проблеми дослідження вбачаємо у розробці комп'ютерної програми «Електронне портфоліо», яка забезпечить безперервний доступ до мовних джерел, сприятиме оптимізації методичного супроводу формування мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів закладів вищої освіти Півдня України.

Ключові слова: мовленнєво-творча компетентність, майбутні вихователі закладів дошкільної освіти, мовне портфоліо, методичний супровід, компоненти мовного портфоліо.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими або практичними завданнями. Актуальність звернення до технології мовного портфоліо продиктована трансформацією системи вищої освіти України, пріоритетом у впровадженні в освітній діяльності закладів вищої освіти нових освітніх, інформаційних, інформаційно-комунікативних технологій,

розробкою і впровадженням інноваційних засобів оцінювання результатів освітньої діяльності студентів, формуванням мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів ЗДО та їх професійною підготовкою до організації та керівництва мовленнєво-творчою діяльністю дітей раннього та дошкільного віку. Державним стандартом вищої освіти зі спеціальності «Дошкільна освіта» наголошується на професійній підготовці вихователя закладу дошкільної освіти, особистісними якостями якого є: «бажання самовдосконалюватись; комунікативна активність; мовленнєва творчість; мовна майстерність; здатність відповідати за власні вчинки та прогнозувати наслідки того чи того вчинку; замотивованість на освіту, самоосвіту тощо» [9, 116]. Підготовка майбутніх вихователів до творчої педагогічної діяльності зумовлюється спеціальною організацією освітнього процесу у закладах вищої освіти який, на думку С. Гаврилюк, «забезпечує єдність, взаємозв'язок урахування і розвитку їхніх педагогічних здібностей, творчої індивідуальності, творчої активності з належним цілеспрямуванням, відповідною поетапною організацією та процесуально-змістовим забезпеченням» [5]. На основі ретельного аналізу психологічної, методичної, психолого-педагогічної, лінгводидактичної літератури із проблеми наукової розвідки, було виявлено низку суперечностей між: необхідністю використання мовного портфоліо в мовній освіті майбутніх вихователів ЗДО та недостатньою увагою дослідників до розроблення методики його використання в процесі формування мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів ЗДО; між методичною, лінгводидактичною, психолого-педагогічною цінністю мовного портфоліо у прискоренні темпів формування мовленнєвої компетентності особистості та обмеженим уживанням технології «мовного портфоліо» у професійно-мовленнєвій діяльності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Отже, доцільним, на наш погляд, є розробка, апробація та впровадження технології мовного портфоліо в процесі формування мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів ЗДО.

Аналіз основних досліджень і публікацій з порушеної проблеми. Вченими (Н. Алмазова, І. Беженар, В. Загвоздкіна, І. Калмикова, С. Ніколаєва, Ю. Пассов та ін.), досліджено різні аспекти розробки, апробації та впровадження мовного портфоліо, як технології організації освітньої діяльності. Використання мовного портфоліо з української мови в організації освітньої діяльності закладів вищої освіти України розкрито в поодиноких наукових розвідках (А. Буднік, І. Джуган, Н. Моргунова та ін.) [4]. Актуальним та недостатньо обґрунтованим лишається питання використання мовного портфоліо в процесі формування та розкриття мовленнєвого потенціалу майбутніх вихователів ЗДО.

Поняття «мовне портфоліо» визначається вченими (І. Беженар, А. Буднік, С. Ніколаєва, М. Ярич) як: «добірка, колекція праць (виконаних завдань та супровідних матеріалів в межах певного курсу» [2, 118]; «що забезпечує реалізацію специфічної системи контролю» [3]; «засіб оцінювання індивідуальної життєвої траєкторії, особистісного зросту» [7, 48]; «пакет робочих матеріалів, які є результатом освітньої діяльності, того, хто навчається», а також, надає можливість учасникам освітнього процесу (викладач, студент), «аналізувати, оцінювати, об'єм роботи, спектр та динаміку досягнень того хто навчається... є додатковим засобом рефлексії» [4, 8-9]; забезпечує реалізацію функцій контролю, самоконтролю, корекції та самокорекції [8]; сприяє розвитку самокритичності, реалістичності в оцінці своїх здібностей, умінь і навичок планувати, організувати власну навчальну діяльність, спрямовану на досягнення конкретних результатів [10]; «демонстрація зусиль, динаміки та досягнень студента, ...є одним із способів аутентичного оцінювання в процесі навчання..., свідченням прогресу навчальної діяльності» [1, 6].

Результативність та ефективність мовного портфоліо, як засобу формування мовленнєвої компетенції майбутніх фахівців в закладах вищої освіти, на думку Н. Порожняк, забезпечується: автентичним характером творів, які представлено в структурі розділів і підрозділів мовного портфоліо; можливістю об'єктивної оцінки викладачем та самооцінки студентом виконаної роботи; особистісно-орієнтованим підходом до розробки, апробації та впровадження технологій мовної освіти, а саме технології мовного портфоліо; можливістю використання мовного портфоліо, як в процесі аудиторних годин (практичні, лабораторні заняття тощо), так і в процесі організації самостійної роботи студентів; аналізом, синтезом, одержанням та оцінкою проміжних результатів навчання студентів [8]. Використання портфоліо в організації освітньої діяльності закладів вищої освіти забезпечує: можливість обговорення результатів навчання з учасниками освітнього процесу (викладач-студент); включення студентів – майбутніх фахівців до процесу формування власних компетентностей (рефлексія, саморефлексія, створення власного освітнього профілю, оцінювання проміжних, рубіжних досягнень, формування професійної готовності до майбутньої професійної діяльності) [7, 49]; дає змогу «цілісного уявлення освітньої активності студента та відображає стійкі та довгочасні результати діяльності, усваючи при цьому елементи випадковості під час підсумкового оцінювання» [2, 118].

На основі ретельного аналізу витлумачень дефініції «мовне портфоліо», визначаємо «мовне портфоліо майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти» як складову методичного супроводу формування їхньої мовленнєво-творчої компетентності, що сприяє: підвищенню мотивації до мовної освіти /самоосвіти, мовного розвитку / саморозвитку; формуванню оцінно-контрольних дій майбутніх вихователів (оцінка, самооцінка, взаємооцінка мовленнєвої діяльності); застосуванню нових інформаційних, інформаційно-комунікаційних технологій в мовній та професійно-мовленнєвій освіті (створення електронного портфоліо, унормування мовного портфоліо у вигляді сайту тощо) майбутніх вихователів; ефективній організації самостійної діяльності майбутніх вихователів з оволодіння професійно-мовленнєвими знаннями, вміннями та навичками та формування на їх основі професійно-мовленнєвої компетентності.

Формулювання мети статті. Мета започаткованої наукової розвідки, що має практичне значення, полягає в обґрунтуванні доцільності мовного портфоліо як засобу формування мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти (надалі в тексті ЗДО). Для досягнення мети окреслили такі завдання: 1) визначити сутність поняття «мовне портфоліо майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти»; 2) визначити функції та схарактеризувати складники мовного портфоліо в мовній освіті майбутніх вихователів ЗДО; 3) окреслити основні методичні орієнтири використання мовного портфоліо у формуванні мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів ЗДО.

Висвітлення процедури теоретико-методологічного та експериментального дослідження із зазначенням методів дослідження. Методи дослідження: теоретичні – аналіз лінгвістичної, методичної, лінгводидактичної літератури з проблеми використання мовного портфоліо в мовній освіті майбутніх фахівців у закладах вищої освіти, який дозволив визначити методологічні засади досліджуваної проблематики; емпіричні – аналіз стандарту вищої освіти зі спеціальності «Дошкільна освіта», навчальних планів, робочих програм дошкільних факультетів Півдня України.

На основі теоретичного аналізу наукових розробок з досліджуваної проблематики та аналізу програмно-методичного забезпечення освітньої діяльності майбутніх вихователів ЗДО (стандарт вищої освіти зі спеціальності «Дошкільна освіта», ОКХ, ОПП, робочі навчальні програми тощо) було розроблено структуру мовного портфоліо майбутніх вихователів ЗДО.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Основними методологічними підходами до використання мовного портфоліо в професійно-мовленнєвій діяльності майбутніх вихователів ЗДО виступили культурологічний та компетентнісний.

Культурологічний підхід (В. Андрущенко, С. Арутюнов, М. Бердяєв, В. Біблер, Є. Верещагін, Л. Губерський, В. Кононенко, В. Костомаров, Д. Ліхачов, Є. Маркарян та ін.) спрямовує освітній процес на формування мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти як складника мовленнєвої, професійно-мовленнєвої культури, підґрунтям якого є українська культура, література, мистецтво, музика, українські народні звичаї, традиції, обряди тощо.

Компетентнісний підхід (Н. Бібік, А. Богущ, І. Зимня, Д. Ізаренков, Л. Казанцева, С. Караман, О. Ковтун, О. Копусь, М. Пентилюк, О. Савченко, Т. Степанова та ін.) до формування мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, у дослідженні передбачає формування низки загальних (ЗК) та спеціальних фахових компетентностей (ФК) на національно-культурному підґрунті. Компетентність у дослідженні визначається як мовні, мовленнєві знання, уміння, навички, низка здатностей: до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення, як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими; навчання дітей раннього і дошкільного віку державною мовою; до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою, художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку; до організації і керування мовленнєво-творчою діяльністю дітей дошкільного віку.

Зауважимо, що виходячи з діяльнісного підходу (Л. Виготський, В. фон Гумбольдт, І. Зимня, М. Каган, О. Леонтьєв, О. Лурія, С. Рубінштейн, Л. Щерба та ін.) до розвитку мовлення, мовленнєво-творча компетенція майбутніх вихователів ЗДО є кінцевим результатом їхньої мовленнєво-творчої діяльності. Отже, визначимось з термінуванням поняття «мовленнєво-творча діяльність». Мовленнєво-творчу діяльність Н. Гавриш визначає як: «феномен мовленнєвої культури, що відбиває рівень психічного розвитку, мовленнєвої компетентності, внутрішнього і душевного стану, ...є ефективним засобом художньо-естетичного, інтелектуально-творчого розвитку, формування креативного начала кожної особистості»; як таку, що є можливою на основі активної мовленнєвої діяльності, яка проявляється в різних типах висловлювань, в процесі якої задіяні психічні процеси (уява, пам'ять, мислення, мовлення тощо) та відзеркалюються враження, образи, що навіяні художніми творами. Найвищим щаблем мовленнєво-творчої діяльності, за даними досліджень Н. Гавриш є словесна творчість [6, 20]. Зазначимо, що керівництво мовленнєво-творчою діяльністю дітей дошкільного віку потребує сформованості певного рівня мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів ЗДО, одним із засобів формування якої, у започаткованому дослідженні було обрано технологію мовного портфоліо.

Функціями мовного портфоліо майбутніх вихователів ЗДО виступили: діагностична, мотиваційна, управлінська, оцінювальна, педагогічна, рефлексивна, оцінно-контрольна, коригувальна. Мовне портфоліо майбутніх вихователів ЗДО було унормовано згідно загальноєвропейських рекомендацій щодо розробки Європейського мовного портфоліо (European Language Portfolio) за трикомпонентною структурою: мовний паспорт (Language Passport); мовна біографія (Language Passport); біографія опанування культурно-значеннєвими професійно-зорієнтованими текстами (КЗПОТ) (Dossier). Складниками мовного портфоліо майбутніх вихователів ЗДО виступили культурно-значеннєві професійно-зорієнтовані твори українського народного фольклору, твори українських письменників, поетів, українських народних композиторів, художників, художників-ілюстраторів тощо.

Методична доцільність використання мовного портфоліо в процесі формування мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів ЗДО полягає у поєднанні кількісного і якісного оцінювання результатів освітньої діяльності. Лінгводидактична цінність мовного портфоліо визначається автентичністю КЗПОТ, які є його основним методичним наповненням, та можливістю їх використання в майбутній професійно-мовленнєвій діяльності з метою розвитку мовлення дітей раннього та дошкільного віку. Мовне портфоліо у дослідженні є стимулом до розвитку мовного потенціалу майбутніх вихователів

ЗДО, та виступає ключовим елементом коучінг-технології [9]. Психолого-педагогічна доцільність використання мовного портфоліо в процесі формування мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів ЗДО полягає, на наш погляд: у підвищенні їхньої пізнавальної, навчальної мотивації в процесі освітньої діяльності; активізації ролі майбутніх вихователів в процесі оцінювання власних досягнень; сформованості загальних та фахових компетентностей та, на цій основі підвищення рівня педагогічної, особистісної самооцінки у набутті мовленнєво-творчих знань, умінь і навичок; становлення рефлексивного самооцінювання освітньої діяльності.

Основними завданнями мовного портфоліо в процесі формування мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів ЗДО є: підвищення освітньої мотивації студентів; розширення методичних можливостей для розвитку професійно-мовленнєвої компетентності та її видів; пошук та унормування культурно-значеннєвих професійно-орієнтованих текстів (надалі по тексту КЗПОТ) за віковими групами; практичне оволодіння КЗПОТ, які містять методичну та педагогічну цінність у використанні з дітьми раннього та дошкільного віку; збагачення, активізація розмовного, професійного мовлення майбутніх лексикою КЗПОТ та вживання в професійно-мовленнєвій діяльності означеної лексики (образні вирази, повтори, синоніми, антоніми, фразеологізми, малі жанри фольклору тощо); розробка методики використання дібраних КЗПОТ в роботі з дітьми раннього і дошкільного віку; формування умінь і навичок рефлексивної, коригувальної, оцінно-контрольної діяльності.

Мовне портфоліо унормовано за змістом основних дисциплінами мовознавчої та фахової спрямованості: «Культура мовлення та виразне читання», «Дитяча література», «Етнопедagogіка», «Дошкільна лінгводидактика», «Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності», «Методика ознайомлення дітей з українським народознавством в дошкільних навчальних закладах», «Методика навчання української мови в дошкільних навчальних закладах». Мовне портфоліо було укладено студентами 1-4 курсів факультетів дошкільного виховання під час самостійної їхньої освітньої діяльності активно використовуване на практичних, лабораторних заняттях з означених дисциплін, упродовж педагогічної практики, в ході проектної діяльності. Розглянемо структуру мовного портфоліо на прикладі дисципліни «Методика ознайомлення дітей з українським народознавством в дошкільних навчальних закладах». Мовне портфоліо презентовано такими розділами: «Малі жанри українського фольклору», «Українські народні казки» (про тварин, соціально-побутові, чарівні, надокучливі), «Українські народні пісні» (колискові, колядки, щедрівки, веснянки, гаївки, колискові тощо), «Народні ігри мовленнєвої спрямованості», «Українські художники дітям дошкільного віку», «Українські дитячі художники ілюстратори», «Українські композитори дітям» тощо. Кожний з окреслених розділів було додатково структуровано за віковими групами: ранній вік, молодша, середня, старша група. Кожний розділ містить в своїй структурі: словник-мінімум з теми розділу (образні вирази, фразеологізми, повтори, віршовані рядки, синоніми, антоніми), словник експресивної, образної, емоційної лексики з КЗПОТ, який було унормовано за частинами мови; аудіо тексти КЗПОТ з інтернет посиланнями; відео тексти КЗПОТ, автентичні тексти КЗПОТ тощо. Кожний розділ містив низку підрозділів, змістом яких були: комунікативно-мовленнєві, мовленнєві ситуації, в яких доцільно використовувати той чи той КЗПОТ; конспекти занять з розвитку мовлення, ознайомлення з народознавством, розвитку українського мовлення дітей раннього і дошкільного віку із використанням дібраних КЗПОТ; тлумачний словник незрозумілих, застарілих слів з КЗПОТ з поясненнями дітям дошкільного віку, із обов'язковим використанням наочності; словник фразеологізмів, для дітей дошкільного віку тощо. У розділі біографія опанування культурно-значеннєвими професійно-зорієнтованими текстами (КЗПОТ) (Dossier), було вміщено низку тестів, рефлексивних карт, таблиць самооцінки для здійснення оцінки, самооцінки виконаної роботи.

У педагогічному експерименті з використання мовного портфоліо з формування мовленнєво-творчої компетентності взяли участь студенти 1-4 курсів спеціальності «Дошкільна освіта». У контрольних групах навчання відбувалося із застосуванням традиційних, усталених форм, засобів, методів і прийомів, але з урахуванням основних положень методичного супроводу мовленнєвої діяльності майбутніх вихователів. В експериментальних групах майбутні вихователі активно використовували мовне портфоліо. За результатами використання мовного портфоліо в роботі з майбутніми вихователями значно підвищився рівень сформованості їхньої мовленнєво-творчої компетентності в експериментальних групах: на високому рівні перебувало 19% майбутніх вихователів ЕГ, 5% майбутніх вихователів КГ; на достатньому – 46% студентів ЕГ та 22% студентів КГ; на середньому – 29% майбутніх вихователів ЕГ та 48% КГ; на низькому відповідно 6% студентів ЕГ та 25% студентів КГ. Результати контрольного етапу експерименту довели ефективність технології мовного портфоліо у формуванні мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Висновки з дослідження і перспективи подальших наукових розвідок. Проведене дослідження не вичерпує всіх питань використання мовного портфоліо в процесі формування мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів ЗДО. Перспективу подальших наукових розвідок вбачаємо в розробці комп'ютерної програми «Електронне портфоліо» із розміщенням його на освітньому сайті <http://www.rudenko.ho.com.ua/cont.html> з метою оптимізації форм, засобів і методів методичного супроводу формування мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів ЗДО Півдня України.

References

1. Артемьева Г. Н., Зыкова Н. А. Портфолио студента вуза по психолого-педагогическим дисциплинам : Учебно-методическое пособие. Нижневартовск : Изд-во НВГУ. 2016. 104 с.
Artemieva, G. N. & Zyкова, N. A. (2016). Portfolio studenta po psikhologo-pedagogicheskim distsiplinam: Uchebno-metodicheskoye posobiye [Student's portfolio in psychological and pedagogical disciplines: Textbook]. Nizhnevartovsk, Russia : Publishing house NVGU.
2. Беженар І. В. Дидактичні особливості використання портфеля в навчальному процесі вищої школи. [Електронний ресурс]. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2013. Вип. 31. С. 117–125. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2013_31_19. (дата звернення 20.04.2019).
Bezhenar, I. V. (2013). Dydaktychni osoblyvosti vykorystannia portfelia v navchalnomu protsesi vyshchoi shkoly [Didactic Peculiarities of Using the Portfolio in the High School Higher Education]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh – Pedagogy of forming a creative person in higher and secondary schools*, issue 31, 117-125. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2013_31_19.
3. Беженар І. В. Зміст мовного портфеля для навчання англійського писемного мовлення студентів-філологів. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. Серія : Педагогічні науки. Вип. 111. 2013. С. 20–25.
Bezhenar, I. V. (2013). Zmist movnoho portfelia dlia navchannia anhliiskoho pysemnoho movlennia studentiv-filolohiv [Content of the language portfolio for teaching English writing students of philology students]. *Visnyk Chernihiv's'oho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. Seria: Pedahohichni nauky – Bulletin of Chernihiv National Pedagogical University. Series. Pedagogical Sciences*, issue 111, 20–25.
4. Буднік А. О. Використання мовного портфоліо як засобу рефлексивного навчання інофонів у вищій школі. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського*. Вип. 4 (123). Серія: Педагогіка. Одеса: ПНПУ імені К.Д. Ушинського. 2018. С. 7-13. DOI: 10.24195/2617-6688-2019-1-15.
Budnik, A. O. (2018). Vykorystannia movnoho portfolio yak zasobu refleksyvnoho navchannia inofoniv u vyshchii shkoli [Use of language portfolio as a means of reflexive learning of hand-held fonts in high school] *Naukovyi visnyk Pivdennoukrayinskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni K.D. Ushynskoho. Seriya : Pedahohika – Scientific bulettin of the South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushinsky*, 4 (123), 7–13. Odessa, Ukraine. DOI: 10.24195/2617-6688-2019-1-15.
5. Гаврилюк С. М. Теоретико-методичні засади професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до педагогічної творчості: дисертація кандидата педагогічних наук: 13.00.04. Умань : Уманський державний педагогічний університет імені П. Тичини. 2016. 414 с.
Havryliuk, S. M. (2016). Teoretyko-metodychni zasady profesiinoi pidhotovky maibutnikh vykhovateliv doshkilnykh navchalnykh zakladiv do pedahohichnoi tvorchosti [Theoretical and methodical principles of professional training of future teachers of preschool educational institutions for pedagogical creativity]. Candidate's thesis. Uman, Ukraine : Uman State Pedagogical University named after P. Tychna.
6. Гавриш Н. В. Розвиток мовленнєво-творчої діяльності в дошкільному віці: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук: 13.00.02. Київ : Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, 2002. 22 с.
Havrysh, N. V. (2002). Rozvytok movlennievo-tvorchoi diialnosti v doshkilnomu vitsi [Development of speech and creative activity in preschool age]. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv, Ukraine : National Pedagogical Dragomanov University.
7. Николаева С. Ю. Технология «Портфолио» в высшем профессиональном образовании. *Иноземні мови*. 2013. № 2. С. 47–54.
Nikolaieva, S. Yu. (2013). Tekhnologiya "Portfolio" v vysshem professionalnom obrazovanii [Technology "Portfolio" in higher vocational education]. *Inozemni movi – Fearing Languages*, 2, 47–54.
8. Порожняк Н. Ф. Языковой портфель как инструмент формирования лингвистической компетенции. *Молодой ученый*. 2015. № 11. С. 1458-1459. [Электронный ресурс] URL : <https://moluch.ru/archive/91/19893/> (дата обращения: 20.04.2019).
Porozhnyak, N. F. (2015, June 03). Yazykovoy portfel kak instrument formirovaniya lingvisticheskoy kompetentsii [Language portfolio as a tool for the formation of linguistic competence]. *Molodoy uchennyu – Young Scientist*, 11, 1458–1459. Retrieved from <https://moluch.ru/archive/91/19893/>
9. Руденко Ю. А. Коучинговый подход до розвитку мовного потенціалу майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. Вип. 1 (126). Серія : Педагогіка. Одеса, 2019. С. 116-124. DOI: 10.24195/2617-6688-2019-1-15
Rudenko, Yu. A. (2019). Kouchinhovyi pidkhid do rozvytku movnoho potentsialu maibutnikh vykhovateliv zakladiv doshkilnoi osvity [Coaching approach to the development of linguistic potential of future educators of pre-school establishments]. *Naukovyi visnyk Pivdennoukrayinskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni K. D. Ushyn's'koho. Seriya : Pedahohika – Scientific bulletin of the South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushinsky*. Series : Pedagogy, Issue 1 (126), 116-124. DOI:10.24195/2617-6688-2019-1-15

10. Ярич М. В. Мовний портфель як форма оцінювання навчальних досягнень [Электронный ресурс]. URL : http://confcontact.com/2010alyans/3_yarich.php (дата звернення 20.04.2019).
 Yarych, M. V. (2010, February 25) Movnyi portfel yak forma otsiniuvannia navchalnykh dosiahnen [Language portfolio as a form of assessment of academic achievements]. *WEB-resurs nauchno-prakticheskikh konferentsiy – WEB-resource of scientific and practical conferences*. Retrieved from http://confcontact.com/2010alyans/3_yarich.php

Rudenko Yu.

ORCID ID <http://orcid.org/0000-0002-9253-0679>
 Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
 Associate Professor of the Department of Theory and
 Methodology of Preschool Education
 State institution "South Ukrainian National Pedagogical
 University named after K. D. Ushynsky",
 (Odessa, Ukraine) E-mail: rudenkoj@gmail.com

Haliatovska K.

PhD Student of the Department of Theory and
 Methodology of Preschool Education,
 State institution "South Ukrainian National Pedagogical University
 named after K. D. Ushynsky",
 (Odessa, Ukraine) E-mail: ekaterins.moroz@gmail.com

USING OF THE LANGUAGE PORTFOLIO AS A MEANS OF FORMING OF LINGUISTIC CREATIVE COMPETENCE FOR FUTURE TEACHERS OF PRESCHOOL EDUCATION INSTITUTIONS

Article's purpose is to highlight the essence of the methodology of using the language portfolio as one of the means of forming of the linguistic creative competence of future educators of pre-school educational institutions and to substantiate the methodical expediency of using the language portfolio as an effective means in shaping the speech and creative competence of future educators of pre-school establishments.

The methodology of the research is based on the coverage of methodological approaches to the linguistic education of future educators: cultural and competent. The language portfolio in the study is defined as a component of the methodological support for the formation of speech and creative competence of future educators of pre-school establishments, which contributes to: increase of motivation for language education / self-education, linguistic development / self-development; formation of evaluation and control actions of future educators (assessment, self-esteem, mutual evaluation of speech activity); application of new informational, communicational technologies in language and vocational education (creation of electronic portfolio, the regulation of language portfolios in the form of a site, etc.) of future educators; effective organization of independent work of future educators on mastery of vocational knowledge, skills and habits and formation of vocational-speaking competence on their basis.

Scientific novelty in the research for the first time: justified the expediency of using the language portfolio as a means of forming the speech and creative competence of future educators of pre-school educational institutions; the essence of the concept "linguistic portfolio of the future educator of the institution of preschool education" is determined; defined functions of the language portfolio in the language education of future educators; the components of the linguistic portfolio of future educators are presented.

Conclusions. The conclusions highlight the expediency, topicality, effectiveness, methodological, psychological, pedagogical, linguistic, lingual-didactic value of the language portfolio in the formation of speech and creative competence of future educators of pre-school establishments. The article presents the results of an experimental study on the use of language portfolio in the formation of speech and creative competence of future educators of pre-school establishments. The prospect of further scientific research on the research problem is seen in the development of the computer program "Electronic Portfolio", which will provide continuous access to linguistic sources, will help to optimize the methodological support for the formation of speech and creative competence of future educators of institutions of higher education in the South of Ukraine.

Key words: *speech and creative competence, future educators of preschool educational institutions, language portfolio, methodical support, components of language portfolio.*

Стаття надійшла до редакції 01.05.2019 р.

Рецензент доктор педагогічних наук, професор **О. А. Листонад**